

3. Орвелл Дж. 1984 : [роман] / Джордж Орвелл ; [з англ. пер. В. Шовкун]. – К. : Вид-во Жупанського, 2015. – 312 с.
4. Orwell G. 1984 / George Orwell. – New York and Scarborough, Ontario : A Signet Classic, 1987. – 268 p.
5. Неологізми – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://pidru4niki.com/1777040848099/dokumentoznavstvo/neologizmi>
6. Дисертація: Мовні та етноментальні особливості перекладацького відтворення артлангів - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Ребрій%20дисертація.doc?id=4f12f65a-aa92-4ff7-a681-1e9ca46451de>
7. Особливості перекладу неологізмів у романі Дж. Орвела «1984» - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ndsif.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/viewFile/36/38>

Славова Л.Л., Борисенко Н.Д.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ТИПОЛОГІЯ ОСВІТНІХ РЕАЛІЙ В АНГЛОМОВНІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ (на матеріалі роману Еріка Сігала «Love Story»)

У художній літературі відображення унікальних рис життя певного соціуму через використання відповідних лексичних одиниць, що виступають невід'ємною частиною соціально-культурного та історичного контекстів твору, [4] є об'єктом дослідження лінгвокультурознавчих, лінгвокультурологічних та перекладознавчих студій [3, с. 60]. Національно та культурно специфічні лексеми, що є надійним джерелом інформації про життя етносу, породжують в свідомості носія мови образ, який включає в себе низку відомостей та асоціацій, що є національно кодифікованими та залежать від історії, культури, географії, традицій та фольклору країни.

У сучасній мовознавчій науці відсутня термінологічна уніфікація щодо одиниць, які позначають національну та культурну специфіку того чи іншого етносу. Найбільш популярним є термін *реалія*, під яким розуміють лексичні одиниці, що позначають національно-специфічні явища життя окремого народу [4]. Проте зазначений термін отримав широке розповсюдження в основному на теренах колишнього СРСР [1] та у Болгарії [2]. У лінгвістичних розвідках серед інших термінів використовують: *лакуна* – відсутність лексичної одиниці чи словосполучення в системі мови [5]; *безеквівалентна лексика* – відсутність еквівалентів в інших мовах [8, с. 48]; *культурно специфічна одиниця, культурне слово* – існує лише в одній мові

та не може бути дослівно відтворено засобами іншої мови [9, с. 95], культурно-специфічне поняття/концепт [9; 10]. Не зважаючи на термінологічне розмаїття, до складу цієї групи лексики відносять лексеми, що називають феномени, які є унікальними для конкретної культури та невідомі або маловідомі за її межами.

Наразі існує розгалужена система класифікацій реалій, більшість з яких є ідеографічними [2; 6; 9], що дозволяє нам виділити групу реалій вищої освіти США, яка, в свою чергу, об'єднує номінації закладів, процесів та явищ, які асоціюються з процесом навчання та викладання в університетах та коледжах. Розглянемо групу американських реалій вищої освіти, які використано у культовому романі Е. Сігала «Love Story» [11].

До першої підгрупи реалій на позначення вищої освіти відносимо назви навчальних закладів та їхніх підрозділів. В романі згадуються два престижних університети *Harvard University* (найстаріший та один з найпрестижніших закладів освіти США, що був заснований пуританами [7, с. 216]) та *Radcliffe College* (підрозділ Гарвардського університету для жінок [с. 413]), в яких навчаються головні герої аналізованого роману. Серед типів та підрозділів закладів вищої освіти знаходимо номінацію *the Law School*, юридичний факультет, який приймає випускників коледжів, що мають ступінь бакалавра [7, с. 271], яка пов'язана із планами головного героя на подальше навчання. Номінації заснованої у 1915 році бібліотеки *Widener Library*; будівлі *Dillon Fieldhouse*, де знаходяться центр спортивної медицини, спортивні роздягальні, офіси тренерів; гуртожитків *Briggs Hall*, *Adams House* для тих, хто навчається на бакалавраті; церкви на території університету *Mem Church (Memorial Church)* та окремих місць на території Гарвардського університету (*the Dunster courtyard* – подвір'я перед одним з гуртожитків у Гарварді) також відносимо до цієї підгрупи.

Другу підгрупу складають номінації явищ, безпосередньо пов'язаних із освітнім процесом. Наприклад, *Class Register* (журнал); *sophomore year* (другий рік навчання в університеті [7, с. 469]); *graduate program* (програма навчання для тих, хто вже отримав ступінь бакалавра).

До третьої підгрупи відносимо номінації осіб, які навчаються в університеті. До прикладу, *senior* – студент останнього (четвертого) року навчання в коледжі; *a music major* – студент, який спеціалізується з музики. *Cliffie* є прізвиськом студентки коледжу *Radcliffe*. Для хлопця, який відвідував престижну *preparatory school* перед тим, як вступити до університету, використовується зневажливе прізвисько *Preppie*.

Явища, пов'язані з позааудиторним університетським життям відносимо до наступної підгрупи реалій. Наприклад, *the Crimson* – газета, що видається в Гарвардському університеті.

Подальшу перспективу дослідження вбачаємо у вивченні способів відтворення американських реалій вищої освіти в українському перекладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Лингвострановедческая теория слова. М. : Русский язык, 1980. 320 с.
2. Влахов С. И., Флорин С. П. Непереваемое в переводе. М. : Международные отношения, 1980. 342 с.
3. Емельянова Я. Б. Лингвострановедческая компетенция переводчика : теория и практика : Монография. Нижний Новгород : ООО «Стимул-СТ», 2010. 201 с.
4. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). Львів : Вид-во при Львівському університеті, 1989. 216 с.
5. Сорокин Ю. А. Теория лакун и оптимизация межкультурного общения // Единицы языка и их функционирование. Вып 4. Саратов : СГУ, 1998. С. 3–9.
6. Томахин Г. Д. Реалии американизмы. М. : Высшая школа, 1988. 239 с.
7. Томахин Г. Д. США. Лингвострановедческий словарь. М. : Рус яз, 2001. 576 с.
8. Швейцер А. Д. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты. М. : Наука, 1988. 215 с.
9. Newmark P. A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall International, 1988. 292 p.
10. Newmark P. Translation in a Globalised World. In: Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht. 2003 May, Vol 8 No 2/3, pp. 67–70.
11. Segal E. Love Story. N.Y. : HarperCollins Publishers, 2020. 148 p.

Л.М. Чумак

Житомирський державний університет імені Івана Франка

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ СЛОВОТВІРНИХ МОДЕЛЕЙ ТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

В основі комунікативно-прагматичного підходу до аналізу лексичних інновацій, знаходяться екстралінгвальні чинники людського спілкування, оскільки мова розглядається як особливий вид діяльності, що зумовлюється цілями певної типової комунікативної ситуації [5: 12].